

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛАЙ РАЙНОВ“, С. КЕСАРЕВО, ОБЩ. СТРАЖИЦА

ул. „Цар Роман“, № 1; тел. 06167 2437; e-mail: ou.n.raynov@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Ефтим Малев

Директор на ОУ „Николай Райнов“

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Основно училище „Николай Райнов“

село Кесарево

УВОД

С тези мерки се цели да се подобряват непрекъснато условията и редът за разработване на ефективна вътрешна училищна система за осигуряване на качеството на образованието.

Мерките са съобразени с принципите и изискванията към институциите за усъвършенстване процесите на управление на качеството. Също така важно място заемат показателите, условията и редът за измерване на постигнатото качество.

Качеството на образованието се осигурява чрез управление на процеса на развитие на институцията (училището), основано на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения.

Качеството на образованието в институциите се осигурява при спазване на следните принципи:

1. ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите
2. автономия и самоуправление
3. ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението
4. удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани лица
5. приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики
6. непрекъснатост, прозрачност и демократичност в процеса за повишаване на качеството в институцията
7. ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда
8. целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на обучение и образование
9. лидерство и разпределяне на отговорности за постигане на целите на институцията.

Управлението на качеството е непрекъснат процес на взаимодействие между факторите и условията, от които зависи качеството на образованието и обучението и резултатите от него. Този процес се осъществява на национално, регионално и институционално равнище.

Измерването на постигнатото качество е съвкупност от действия за определяне на резултатите на институцията по критерии за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий.

Измерването на постигнатото качество в институциите се осъществява ежегодно чрез самооценяване.

РАЗРАБОТВАНЕ НА ВЪТРЕШНА СИСТЕМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Вътрешната система за осигуряване на качеството е съвкупност от взаимосвързани действия и мерки за постигане, поддържане и развиване на качеството на провежданото образование и/или обучение в институцията и резултатите от него в съответствие с държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии и на действащото законодателство.

Вътрешната система за осигуряване на качеството включва:

1. политиката и целите по осигуряване на качеството
2. органите за управление на качеството и правомощията им
3. правилата за нейното прилагане
4. годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване
5. условията и реда за измерване на постигнатото качество чрез самооценяване.

Политиката и целите по осигуряване на качеството се разработват от директора, в съответствие със стратегията за развитие на институцията.

Органи за управлението на качеството са:

- директорът, съответно ръководителят на институцията
- педагогическият съвет – за училищата.

За функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството в институцията се определят комисия или комисии за:

1. разработване на правила за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализирането им
2. разработване на годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване
3. разработване на конкретни процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването
4. провеждане на самооценяването
5. изготвяне на доклад от самооценяването до директора.

Броят на членовете, съставът и срокът за изпълнение на работата на комисията или комисииите се определят от директора, съответно от ръководителя на институцията в зависимост от вида и обема на възложените задачи.

В състава на комисията или комисииите може да се включват и външни специалисти.

Комисията или комисииите се определят в срок до 5 септември, преди началото на всяка учебна година за училищата.

Директорът, съответно ръководителят на институцията:

1. организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по функционирането на вътрешната система за управление на качеството
2. разработва политиката и целите по осигуряване на качеството
3. определя отговорника по качеството
4. определя състава на комисията или комисииите
5. утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването след приемането му от съответния орган и коригиращите мерки в хода на изпълнението му
6. утвърждава процедурите по критериите и инструментариума към тях за провеждане на дейностите по самооценяването
7. утвърждава коригиращи мерки и дейности за следващия период на измерване на качеството въз основа на годишния доклад за

резултатите от проведеното самооценяване

8. провежда мониторинг на дейностите по осигуряване на качеството в институцията
9. представя годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване на регионалното управление по образованието – за училището или на Националната агенция за професионално образование и обучение – за центъра за професионално обучение
10. организира обучение на персонала за осигуряване на качеството в институцията.

Педагогическият съвет приема:

1. мерките за повишаване на качеството на образованието
2. правилата за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализацията им като част от правилника за дейността на обучаващата институция
3. годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяване
4. годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

Директорът на училището отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като със заповеди:

1. организира изпълнението на следните дейности:
  - анализ на резултатите от изпълнението на целите на институцията
  - анализ на силните и слабите страни, на възможностите и рисковете за развитието на институцията
  - посочване на индивидуалния напредък на всеки ученик по отношение на неговите образователни резултати
  - посочване на специфичните за институцията ключови фактори, които влияят на качеството на предоставяното образование
  - планиране на ежегодните дейности за постигане на целите от стратегията за развитие на институцията
  - изпълнение на планираните дейности от плана за действие към стратегията за развитие на институцията и реализиране на заложените в нея цели
2. определя комисията, която извършва самооценяването – нейния състав, задачите и сроковете за изпълнение
3. определя начина на участие на лицата, включени в процеса на самооценяване: ученици, учители, директор и родители
4. утвърждава определените на подготвителния етап дейности, процедури, критерии, показатели и инструментите за самооценяване
5. утвърждава преди края на учебната година доклада от самооценяването, който съдържа:
  - информация за вътрешната и външната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването
  - данни за използваните инструменти при самооценяването
  - данни за резултатите от самооценяването, сравнени с резултатите от предходното самооценяване
  - анализ на резултатите от самооценяването

- предложения за мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията с цел повишаване на качеството на предоставяното образование, както и за срокове за тяхното изпълнение.

Докладът от самооценяването е част от ежегодния отчет за изпълнението на плана за действие към стратегията за развитието на училището.

Правилата за прилагането на вътрешната система за осигуряване на качеството се разработват от комисията и се приемат от органа като част от правилника за дейността на обучаващата институция. Те включват:

1. правомощията на участниците във вътрешната система за осигуряване на качеството
2. реда за организиране и провеждане на самооценяването
3. реда и начина за съхранение на доказателствените материали за проведеното самооценяване
4. взаимодействието на институцията със социалните партньори и другите заинтересовани страни за осигуряване на качеството
5. начина за информиране на обществеността за получените резултати от проведеното самооценяване в обучаващата институция.

Годишният план-график съдържа дейностите по самооценяването, групирани по критериите за качество, като задължително се посочват видът на инструментариума към тях и сроковете и отговорните лица за изпълнението им.

План-графикът се утвърждава от директора на училището, съответно от ръководителя на институцията в началото на всяка учебна година.

При необходимост се предлагат на директора, съответно на ръководителя на институцията коригиращи мерки за изпълнение на годишния план-график. След утвърждаване на мерките се организира и координира изпълнението им.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ПОСТИГНАТОТО КАЧЕСТВО

Измерването на постигнатото качество на образованието и обучението се осъществява от институциите чрез прилагането на процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването.

Самооценяването е процес на изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището.

Периодът за самооценяване за училищата е една учебна година.

Самооценяването се извършва от една комисия или от няколко комисии.

Самооценяването в училищата се извършва по предварително определени критерии и показатели към тях.

Критериите може да се групират по следните области на оценяване:

1. управление на институцията – ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите за повишаване на качеството на образование
2. образователен процес – обучение, възпитание и социализация
3. взаимодействие на всички заинтересовани страни.

Показателите към всеки критерий са количествени и/или качествени и определят равнището на качеството по съответния критерий.

Критериите се оценяват с точки, като максималният общ брой точки по всички критерии е 100.

Максималният брой точки за всеки критерий се разпределя по показатели в четири равнища на оценяване.

Постигнатото качество се определя чрез крайна оценка, която се формира от сбора от получените точки по всички критерии.

Крайната оценка на постигнатото качество може да е със следните количествени и качествени равнища:

1. отлично – при крайна оценка от 91 до 100 точки
2. добро – при крайна оценка от 66 до 90 точки
3. задоволително – при крайна оценка от 46 до 65 точки
4. незадоволително – при крайна оценка до 45 точки включително.

Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от директора, съответно от ръководителя на институцията.

По всеки критерий се разработва процедура, която съдържа предмет и цел; инструментариум; описание на технологията на провеждане; вида на доказателствения материал (справка, контролна карта, протоколи, въпросници, анкети и други); начините на обработване на доказателствения материал; режима на съхранение и защита на информацията; отговорностите на лицата.

За проведеното самооценяване комисията по качеството изготвя годишен доклад, който включва: цел на самооценяването; информация за външната и вътрешната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването; резултати от самооценяването; сравняване на оценките по критериите с предходния период на самооценяване; анализ на получените резултати; постижения и добри педагогически практики; резултати от оценяването, нуждаещи се от подобрене, и предложение за коригиращи мерки и дейности.

Към доклада може да се прилагат графики, таблици, статистическа информация и други информационни материали.

Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на учебната година.

МИНИМАЛНИ РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В ИНСТИТУЦИИТЕ

Усъвършенстването на процесите за управление на качеството се постига при спазване на следните изисквания от институцията:

1. Да подобрява работната среда чрез:
  - а) прилагане на механизми за адаптиране на обучаваните към средата на институцията
  - б) осигуряване на достъпна архитектурна среда
  - в) модернизирание на материално-техническата база и обновяване на информационната инфраструктура
  - г) развитие на организационната култура в институцията.

2. Да осигурява развитие на персонала чрез:

- а) подобряване на възможностите за допълнителна и продължаваща квалификация на учителите/преподавателите по специалността им от висшето образование, за подобряване на тяхната иновационна култура и личностна ефективност
- б) изграждане на култура за осигуряване на качеството
- в) създаване и поддържане на открита и ясна комуникация в институцията
- г) повишаване на ефективността на административното обслужване
- д) повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в процеса на образование и обучение.

3. Да подобрява резултатите от обучението чрез:

- а) повишаване на мотивацията на обучаемите
- б) повишаване на дела на учениците, които работят активно за подобряване на своите образователни резултати
- в) намаляване на дела на рано отпадналите от обучението
- г) повишаване на дела на обучените, провели практическо обучение в реална работна среда
- д) създаване на механизъм за ранно предупреждение за различни рискове.

4. Да подобрява взаимодействието с местната общност, със социалните партньори, работодателски организации, университети и други заинтересовани страни чрез:

- а) разширяване на възможностите за практическо обучение в реална работна среда
- б) проучване и прилагане на добри практики на сродни институции
- в) подобряване на възможностите за достъп до информация на участниците в образованието и обучението
- г) информиране на общността и заинтересованите страни за добрите практики и постиженията на институцията в областта на осигуряване на качеството на образованието и обучението
- д) участие в проекти, свързани с повишаване на качеството на образованието и обучението.

МЕТОДИЧЕСКО ПОДПОМАГАНЕ И МОНИТОРИНГ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

(1) За осигуряване на качеството в институциите се осъществяват методическо подпомагане и мониторинг.

(2) Методическото подпомагане за разработване и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството включва: консултиране, информиране, инструктиране и представяне на добри педагогически практики.

(3) Мониторингът е вътрешен и външен, като резултатите от него включват констатации, изводи и препоръки за вземане на информирани решения за усъвършенстване на процеса за осигуряване на качеството в съответната институция.

(4) Вътрешният мониторинг се осъществява от директора, съответно от ръководителя на институцията.

(5) Методическото подпомагане и външният мониторинг се осъществяват за училищата – от Министерството на образованието и

науката и от регионалните управления по образованието, а за центровете за професионално обучение – от Националната агенция за професионално образование и обучение.

ФИНАНСИРАНЕ

Деяностите за изграждане и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението се финансират, както следва:

1. държавните и общинските училища – със средства от субсидия по формула и от собствени приходи
2. центровете за професионално обучение и частните училища – със средства от собствени приходи.

Институциите могат да ползват и други източници на финансиране – спонсорство, национални и международни програми и проекти и др.